

INNHold

INNLEDNING.....	13
<i>Olav Eikeland, Inger Marie Lindboe, Hanne Christensen, Ellen Beate Hellne-Halvorsen</i>	
Kort om de enkelte kapitlene.....	17
KAPITTEL 1	
TEORI, EMPIRI, PRAKSIS MFL. – GAMLE OG NYE BEGREPER.....	22
<i>Olav Eikeland</i>	
Innledning.....	22
Hva er erfaring – empiri – empeiría?.....	23
Kjennskskapsformene	28
Tabellforklaring.....	30
Dialog-dialektikk.....	41
Skholê – phrónêsis	44
KAPITTEL 2	
UTVIDEDE FAGFELLESSKAP OG SYMBIOTISK LÆRING.....	46
<i>Olav Eikeland</i>	
Innledning.....	46
Fagfellelvurdering	48
Symbiotisk læring.....	49
Gnoseologi.....	50
Utvidede fagfellesskap	50
To idealtypiske modeller for relasjonene mellom utøvelse, læring og forskning	52
Dagens situasjon.....	54
Samfunnsforskningens blinde flekk – metodelærens metoder.....	55
Symbiotisk læringssystem.....	59
KAPITTEL 3	
HVA SLAGS VITENSKAPELIGHET TRENGER PROFESJONSUTØVERE?	61
<i>Finn Daniel Raaen</i>	
Innledning.....	61

Gyldig anvendelse av vitenskapelig kunnskap	
– et spørsmål om definisjonsmakt	63
Måter å gjøre bruk av vitenskapelig kunnskap på – fire typologier	64
Samfunnsmandatet – en overgripende ramme for vitenskapelig profesjonsutøvelse	68
Hvilken vitenskapelighet partene i utdanningen selv mener det er behov for	70
Om å organisere for en vitenskapelighet som profesjonsutøvere trenger	75
Hva slags vitenskapelighet som trengs – en refortolkning av teori-praksisforholdet	76
Barrierer og møtepunkt for utvikling av en mer profesjonsrelevant vitenskapelighet	77
Vitenskapsbasert profesjonslæring som et gjensidig oversettelsesarbeid	78
Hvordan institusjonalisere en reflektert vitenskapelig praksis	80
Konkluderende bemerkninger	83

KAPITTEL 4

VIDENSBASERING AF LÆRERPROFESSIONEN: VIDENSKAP MELLEM

SIKKERHED OG POLITIK	84
<i>Signe Hvid Thingstrup</i>	
Indledning	84
Baggrund	86
Viden som sikkerhed	89
Lærerarbejds genstand: Pædagogik og uddannelse	92
Konklusion og perspektivering: Viden som normativitet og politik	95
Opsummering	97

KAPITTEL 5

OM KONSTRUKTION AF PROBLEMER OG FORSKNINGSOBJEKTER

I PROFESJONSRETTET FORSKNING	98
<i>Søren Buhl Hornskov, Vibe Larsen og Vibeke Schrøder</i>	
Indledning	98
Fra nedsivning til kredsløb. Udviklingstræk ved forskningspolicy	99
Kampen om anvendelighed	102
Konstruktion af problemer. Udvalgte teoretiske positioner	103
Forskerens og forskningens mulige roller	105
Arbejdet med problemkonstruktioner – illustreret gennem to cases	108
Case 1	108
Hvem ønsker eller kræver at nå hvilke bestemte mål?	108
Hvilke betingelser var der for opnåelsen af disse mål?	109

Hvilket design af ny praksis løste problemet?.....	109
Case 2	110
Hvem ønsker eller kræver at nå hvilke bestemte mål?	111
Hvilke betingelser var der for opnåelsen af disse mål?	111
Hvilket design af ny praksis løste problemet?.....	112
Diskussion og afsluttende bemærkninger	113

KAPITTEL 6

ER FORSKNING PÅ EGEN PRAKSIS VEIEN MOT BEDRE RESULTATER

I SKOLE OG LÆRERUTDANNING?	115
----------------------------------	-----

Vibeke Bjarnø

Innledning	115
-------------------------	------------

Bakgrunn	116
-----------------------	------------

Studieleders rolle og oppgaver	117
--------------------------------------	-----

Å drive utviklingsarbeider gjennom å forske på egen praksis som grunnlag for valg av ledelsesintervensjoner	119
--	-----

Systematikk som grunnlag for faglig ledelse gjennom en abduktiv tilnær- ming og inspirasjon fra aksjonsforskning.....	122
--	-----

Aksjonsforskning og balansen mellom nærhet og distanse	123
--	-----

Lærerstudentenes matematikkforståelse	126
--	------------

Statistiske data.....	126
-----------------------	-----

Prosess, kommentarer og diskusjon	127
---	-----

Hvordan påvirka medias og myndighetenes framstilling av saken oss?	131
--	-----

Konklusjon	134
-------------------------	------------

KAPITTEL 7

YRKESDIDAKTISK AKSJONSFORSKNING	137
---------------------------------------	-----

Hilde Hiim og Jan Stålhane

Innledning	137
-------------------------	------------

Bakgrunn for prosjektet: Relevansproblemet i yrkesutdanningen	138
--	------------

Definisjoner av didaktikk	140
--	------------

En didaktisk relasjonsmodell	141
---	------------

Didaktisk aksjonsforskning	143
---	------------

En didaktisk aksjonsforskningsmodell.....	144
--	------------

En definisjon av yrkesdidaktikk og en yrkesdidaktisk relasjonsmodell	146
---	------------

Forskningsprosessen i yrkesdidaktisk aksjonsforskning.....	148
---	------------

Forventede resultater	150
------------------------------------	------------

Epistemologiske perspektiver på didaktikk, aksjonsforskning og yrkesdidaktikk	151
--	------------

Kritikk av et rasjonalistisk didaktikkbegrep	151
--	-----

En pragmatisk forståelse av didaktikk og aksjonsforskning	152
En pragmatisk forståelse av yrkesdidaktikk	152
Et kritisk perspektiv	154
Konklusjon	156

KAPITTEL 8

HVA SLAGS VITENSKAPELIG KOMPETANSE TRENGER YRKESFAGLÆRERE

– SOM MASTERSTUDENTER I YRKESPEDAGOGIKK .....

157

Eva Schwencke

Innledning .....

157

Masterstudiet i yrkespedagogikk .....

160

Prosjektet Relevant yrkesutdanning .....

160

Aksjonsforskning i møte med kunnskapstriangelen .....

161

Kritisk-utopisk aksjonsforskning (CUAR)s bidrag til

vitenskapelig kompetanse .....

163

Kompetanse i deltakende og demokratiske forskningsprosesser .....

164

Kompetanse i gjennomføring av «sosiale eksperimenter» .....

165

Fremtidsverkstedet som prosess i kunnskapsutvikling – et eksempel .....

167

Fremtidsverkstedet – hensikt, prinsipper, gjennomføring og resultater .....

167

Innholdet i Fremtidsverkstedet .....

169

Kritikkfasen .....

170

Utopifasen .....

170

Virkeliggjøringsfasen og fremtidsutkast .....

171

Fremtidsverkstedets bidrag .....

173

Avslutning .....

174

KAPITTEL 9

TRENGER YRKESFAGLÆRERE DANNING? .....

176

Trine-Lise Offergaard

Innledning .....

176

Yrkesfaglærerutdanning, danning og yrkesopplæring .....

178

Danning og vitenskapelighet .....

179

Metodisk tilnærming .....

181

Danning i rammeplanen for yrkesfaglærerutdanning .....

183

Eksplisitt om danning i rammeplanen .....

184

Danning til profesjonen yrkesfaglærer .....

184

Yrkesfaglærerens generelle dannelsingsoppdrag .....

186

Rammeplanens samlede budskap om danning .....

187

Yrkesfaglæreren og nye dannelsingskrav .....

190

Avslutning .....

191

KAPITTEL 10

SKRIVEKYNDIGHET HOS PROFESJONSUTØVERE I

DET YRKESPEDAGOGISKE FELTET 192

Ellen Beate Hellne-Halvorsen

Innledning 192

Skrivekyndighet som relevans for yrkeslivet 192

Teoretisk inngang og datagrunnlag 195

    Skrivekyndighet som kunnskapsfelt 196

Skrivepraksiser i det yrkespedagogiske feltet 198

    Yrkesfaglæreres skrivepraksis 198

    Yrkesfaglærerstudenters skriveerfaringer 200

    Oppsummering 203

Diskusjon: Transkontekstuell skrivekompetanse for

hybride (lærings-)arenaer 205

    Skrivekompetanse for hybride læringsarenaer 205

    Helhetlig skrivekompetanse hos lærere 207

Avslutning 208

KAPITTEL 11

PROFESJONSKRAV OG PROFESJONSINNHold – OM KUNSTENS BIDRAG TIL

BARNEHAGELÆRERUTDANNINGENS INNHold OG BARNEHAGENS HVERDAG 210

Tona Gulpinar og Leif Hernes

Innledning 210

Hvordan står det til med de estetiske fagene i barnehagen? 212

Hva forstår vi med en barnehageprofesjon? 214

Hva er spesifikk kunnskap i de estetiske fagområdene? 215

Forhold mellom teoretisk og praktisk kunnskap 215

Profesjonsinnhold 217

    Kunstpædagogisk utøvelse henger sammen med kunstnerisk virksomhet.. 218

Hva slags vitenskapelighet trenger profesjonsutøvere? 218

Kunstbasert forskning 219

Gjennom kunst kan nye praksiser utvikles 222

Konklusjon 223

KAPITTEL 12

HVILKEN VIDENSKABELIGHED HAR LÆRERE OG LÆRERPROFESJONEN

BEHOV FOR? 224

Charlotte Krog Skott og Hanne Møller

Videnskabelighet i nyere tiltag til lærerudvikling 224

Knowledge-of-practice 225

Et dansk lesson study-projekt	227
Patterns of Participation som teoretisk ramme	228
Learning study som klinisk fagdidaktisk forskning	230
Fra lærer til lærerforsker?	231
Hvilken videnskabelighet har lærere brug for?	233
The local proof-route som videnskabeliggørelse af lærerprofessionen	236
Lærer og lærerprofessionen har brug for	238

KAPITTEL 13

UTVIKLING AV PROFESJONELL LÆRERKOMPETANSE	240
<i>Kirsten E. Thorsen og Hanne Christensen</i>	
Innledning	240
Den profesjonelle grunnskolelæreren	241
Kunnskapsformer i utdanningen	243
Forholdet mellom teori og praksis	244
Metode	245
Analyse	246
Resultater	247
Nytteperspektiv på utdanningen	247
Å lære om seg selv som lærer	248
Sammenheng teori–praksis – en individuell modningsprosess	249
Utvikling av profesjonell dyktighet	249
Kunnskapsformer i samspill	250
Læringsfellesskap i praksis	250
Utvikling av profesjonell kompetanse – en personlig prosess	251

KAPITTEL 14

INTELLEKTUELLE DYDER I MATEMATIKK	253
<i>Lars Reinholdsén</i>	
Innledning	253
Dydsepistemologi og tradisjonell epistemologi	254
Dydsepistemologi og pedagogisk filosofi	256
Epistemiske goder og kjærlighet til kunnskap	260
Forestillingsevne og det å være en aktør	262
Hypotetisk tenkning og det å utvikle et åpent sinn	263
Å tenke selv og intellektuell autonomi	266
Elevers intellektuelle autonomi: skolen som en «epistemisk vennlig» arena og matematikk som et «epistemisk vennlig» fag	268
Matematikklæreren intellektuelle autonomi	269
Avslutning	273

KAPITTEL 15

SKAPERGLEDE SOM KILDE TIL LÆRING.....274

Ingrid A. Danbolt og Jeanette Helleberg Dybvik

Innledning.....274

Kunstbasert forskning og metode..... 276

Oppdrag videokunst.....278

Skaperglede.....279

Skaperglede i et tverrestetisk arbeid..... 281

Å tenne en gnist..... 283

En skole fylt av skaperglede.....286

LITTERATUR.....287

FORFATTEROMTALE..... 325